

**Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет**

ПРОБЛЕМНА ГРУПА

„Соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у м. Хмельницькому”

Створена рішенням кафедри української філології
(протокол №2 від 17 жовтня 2024 р.)

Староста групи	_____	Дар'я ШЕВЧЕНКО
Науковий керівник	_____	кандидат філологічних наук, доцент кафедри ГАВРИШ Марія
Завідувач кафедри	_____	Анатолій ЯНЧИШИН

Хмельницький – 2024

МЕТА І ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Важливу роль для студентів-філологів відіграє соціолінгвістична підготовка. Соціолінгвістична компетенція майбутнього словесника являє собою систему знань про закономірності взаємодії мов у різних соціальних умовах, соціальні аспекти двомовності, багатомовності та диглосії; володіння методами соціолінгвістичного аналізу та позитивного досвіду власного синтезування лінгвістичних та соціологічних способів дослідження.

В умовах державної незалежності визначився новий офіційний статус української мови, тому сьогодні потрібні нові дослідження про сучасну мовну ситуацію в Україні, функції української мови, особливості усного й писемного літературного мовлення та ін.

Проблемна група орієнтована на формування таких професійних якостей на рівні

знань:

- базових понять, які висвітлюють взаємодію мови і культури, мови і політики;
- критеріїв розрізнення понять «двомовність», «диглосія», «суржик»;
- досвіду мовного будівництва у світі та українські проблеми;
- основних чинників прагматики спілкування, пов'язаних із соціальними складовими комунікативного акту.

Студенти повинні **уміти:**

- визначати тип соціальної комунікації і специфіку її плину;
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз комунікативної поведінки учасників різних соціальних груп (діти, студенти, викладачі тощо);
- здійснювати соціолінгвістичний аналіз різних типів дискурсу;
- складати картотеки назв міських об'єктів, та фіксувати та характеризувати рекламні тексти як компоненти комунікації і динамічних писемних носіїв інформації.
- проводити соціолінгвістичне дослідження мовної ситуації у рідному місті чи селі.

Заняття у гуртку сприятиме глибокій методичній освіті студентів, оволодінню практичними навичками.

Основними **формами** роботи будуть групові й індивідуальні заняття із членами проблемної групи, виконання самостійних наукових досліджень і обговорення їх результатів на засіданнях проблемної групи, написання наукових статей, курсових, дипломних і магістерських робіт, участь у науково-практичних конференціях.

ДАНІ ПРО ЧЛЕНІВ ПРОБЛЕМНОЇ ГРУПИ

<i>№ з/п</i>	<i>Прізвище, ім'я, по батькові</i>	<i>Група</i>	<i>Домашня адреса</i>	<i>Телефон</i>
1.	Бень Яна	ФУМ-21	м. Хмельницький	
2.	Висlobодська Еліна	ФУМмз-23-1	м. Хмельницький	
3.	Григорко Іванна	СОУ-21	м. Хмельницький	
4.	Кохан Вікторія	СОУА- 21-1	м. Хмельницький	
5.	Кузін Вероніка	ФУМм-24-1	м. Хмельницький	
6.	Приступа Наталія	ФУМ-21	м. Хмельницький	
7.	Старостіна Ксенія	СОУА- 21-1	м. Хмельницький	
8.	Толюк Анна	СОУАм- 23-1	м. Хмельницький	
9.	Чайкіна Анастасія	СОУА- 21-1	м. Хмельницький	
10.	Шевченко Дар'я	ФУМм-24-1	м. Хмельницький	
11.	Шабатура Анна	ФУМмз-23-1	м. Хмельницький	

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН НАУКОВИХ СТУДІЙ

<i>№ з/п</i>	<i>Прізвище, ініціали</i>	<i>Види роботи</i>	<i>Термін</i>
1.	Бень Яна	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Курсова робота.	Березень квітень травень
2.	Висlobодська Еліна	1. Участь у наукових конференціях та семінарах. 2. Захист дипломної роботи.	Листопад грудень
3.	Григорко Іванна	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Курсова робота.	Березень квітень травень
4.	Кохан Вікторія	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Курсова робота.	Березень квітень травень
5.	Кузін Вероніка	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах.	Листопад березень квітень травень
6.	Петрушина Олександра	1. Наукова стаття. 2. Участь у наукових конференціях та семінарах. 3. Курсова робота.	Березень квітень травень

[illegible]

ЗВІТ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ

№ з/п	Прізвище, ініціали	Короткий зміст виконаної роботи
1	Бень Яна	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Соціокультурний напрям дослідження евфемізмів та дисфемізмів 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Зміна мовного простору міста Хмельницького після повномасштабного вторгнення 3. Захищена курсова робота на тему: Семантичний та функціонально-прагматичний аспект явища евфемізації
2	Вислободська Еліна	1. Студентська конференція «Актуальні питання сучасної філології та журналістики» (07.11.2024. Тернопіль), тема: «Ефективність законопроектів щодо мови на українському телебаченні». 1. Захищена дипломна робота на тему: «Функціонування української мови у розважальних програмах: порівняльний аспект»
3	Григорко Іванна	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Актуальні соціолінгвістичні проблеми в мовному просторі України. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Особливості розгляду соціолінгвістичних проблем у шкільних підручниках НУШ 3. III Всеукраїнська студентська науково-практична конференція з міжнародною участю «Славистичні студії в сучасному філолого-дидактичному просторі». Тема: Особливості розгляду соціолінгвістичних проблем у шкільних підручниках НУШ. 4. Стаття Григорко І. Висвітлення проблем соціолінгвістики у шкільних підручниках НУШ (5–7 класи). <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2025. Випуск вісімнадцятий. Том перший. С. 31-36. 5. Захищена курсова робота на тему: Висвітлення соціолінгвістичних проблем у шкільному курсі української мови
4	Кохан Вікторія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції (ХНУ). Тема: Функціонування фемінітивів у ЗМІ. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Функціонування фемінітивів у шкільному середовищі

		3. III Всеукраїнська студентська науково-практична конференція з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філолого-дидактичному просторі». Тема: Соціолінгвістичний аналіз сучасного мовлення українців 4. Захищена курсова робота на тему: Функціонування фемінітивів у шкільному середовищі
5	Кузін Вероніка	1. III Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ». Тема: Особливості проведення соціолінгвістичних досліджень студентами філологами 2. XIII Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи». Тема: Соціолінгвістичне дослідження мовного ландшафту Хмельниччини. 3. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Соціолінгвістичний аналіз сучасного мовлення українців
6	Приступа Наталія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Проблема українізації у драматичних творах М.Куліша. 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Соціолінгвістичний аналіз мовлення хмельничан 3. Захищена курсова робота на тему: Висвітлення проблем українізації та русифікації українського суспільства 20-30-их років XX ст. у творчості М. Куліша
7	Старостіна Ксенія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції. Доповідь: Вплив соціокультурних факторів (інтернет, мас-медіа, субкультури) на поширення сленгу 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Особливості вивчення неологізмів у шкільному курсі української мови. 3. III Всеукраїнська студентська науково-практична конференція з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філолого-дидактичному просторі». Тема: Вплив інтернет-сленгу та молодіжних субкультур на мовлення школярів. 4. Стаття: Старостіна К. Сленгізми в мовленні школярів. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2025. Випуск вісімнадцятий. Том перший. С. 114-123. 5. Захищена курсова робота на тему: Сленгізми у

		мовленні школярів м. Хмельницького
8	Толюк Анна	1. Студентська конференція «Актуальні питання сучасної філології та журналістики» (07.11.2024. Тернопіль), тема: Особливості розгляду проблем лінгвоциду у шкільних підручниках 10 та 11 класів. 2. Захищена дипломна робота на тему: «Формування соціокультурної компетентності під час розгляду історії лінгвоциду на уроках української мови в ЗЗСО»
9	Чайкіна Анастасія	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції (ХНУ). Тема: 2. Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Військові неологізми ХХІ століття 3. ІІІ Всеукраїнська студентська науково-практична конференція з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філолого-дидактичному просторі». Тема: Особливості вивчення неологізмів у шкільному курсі української мови 4. Стаття: Чайкіна А. Військові неологізми ххі століття. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2025. Випуск вісімнадцятий. Том перший. С. 139-143. 5. Захищена курсова робота на тему: Військові неологізми ХХІ ст.
10	Шевченко Дар'я	1. Участь в Університетській студентській науковій конференції (ХНУ). Тема: Фемінітиви у сучасному мовленні хмельничан. 2. ІІІ Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ». Тема: Проблеми фемінітивізації офіційно-ділового стилю української мови 3. ХІІІ Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Подільська регіональна лексикологія: стан та перспективи». Тема: Фемінітивізація медичної сфери Хмельницького 4.Участь у Подільських філологічних читаннях. Тема: Уживання фемінітивів у мовленні хмельницької молоді 5. ІІІ Всеукраїнська студентська науково-практична конференція з міжнародною участю «Славістичні студії в сучасному філолого-дидактичному

		просторі». Тема: Соціальні функції вебсловників жіночих назв української мови. 6. Стаття Шевченко Д. Соціальні мережі як чинник популяризації фемінітивів в українській мові. <i>Поділля. Філологічні студії : електронний збірник наукових праць</i>. Головний редактор М. Торчинський. Хмельницький, 2025. Випуск вісімнадцятий. Том другий. С. 142-147.
11	Шабатура Анна	1. 1. Студентська конференція «Актуальні питання сучасної філології та журналістики» (07.11.2024. Тернопіль), тема: Особливості функціонування мови ворожнечі у соціальних мережах. 2. Захищена дипломна робота на тему: «Мова ворожнечі в українських соціальних мережах»

Протягом 2024-2025 н. р. проведено **10** засідань проблемної групи, у яких взяли участь 11 студентів. Підготовлено **27** тез виступів на науково-практичних конференціях, **4** наукові статті, 3 дипломні та 6 курсових робіт.

Науковий керівник _____ (М. М. Гавриш)

